

Uredbu o novoj hrani*

Uredba je objavljena u "Službenom listu CG", br. 126/2026 od 26.8.2026. godine, kada je i stupila na snagu.

*U ovu uredbu prenijete su odredbe Regulative (EK) br. br. 2015/2283 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2015. o novoj hrani, o izmjeni Regulative (EK) br. 1169/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta i o stavljanju izvan snage Regulative (EK) br. 258/97 Evropskog parlamenta i Savjeta i Regulative Komisije (EK) br. 1852/2001, sa izmjenama i dopunama: 32019R1381

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se zahtjevi za stavljanje na tržište nove hrane.

Cilj

Član 2

Cilj ove uredbe je obezbjeđivanje pravilnog funkcionisanja unutrašnjeg tržišta pružajući visoki nivo zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Primjena

Član 3

- (1) Ova uredba primjenjuje se na postupak stavljanja na tržište nove hrane.
- (2) Ova uredba ne primjenjuje se na:
- 1) genetski modifikovanu hranu;
 - 2) hranu, ako se koristi kao prehrambeni enzimi, prehrambeni aditivi, prehrambene arome i ekstrakcijski rastvarači koji se koriste ili su namijenjeni za korišćenje u proizvodnji hrane i sastojaka hrane.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) **nova hrana** je sva hrana koja pripada barem jednoj od sljedećih kategorija:
 - a) hrana sa novom ili namjerno izmijenjenom molekularnom strukturom;
 - b) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od mikroorganizama, gljivica ili algi ili koja je iz njih izolovana;
 - c) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od materije mineralnog porijekla ili koja je iz njih izolovana;
 - d) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od biljaka ili njihovih dijelova ili je iz njih izolovana, osim kada ta hrana ima istoriju sigurne upotrebe hrane unutar Evropske Unije te se sastoji ili je proizvedena od, ili je izolovana iz biljke ili sorte iste vrste dobijene tradicionalnim ili netradicionalnim tehnikama razmnožavanja;
 - e) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od životinja ili dijelova životinja ili je iz njih izolovana;
 - f) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od kultura ćelija ili tkiva dobijenog od životinja, bilja, mikroorganizama, gljivica ili algi ili koja je iz njih izolovana;
 - g) hrana koja je rezultat proizvodnog postupka kojim se uzrokuju značajne promjene u sastavu ili strukturi hrane koje utiču na njenu nutritivnu vrijednost, metabolizam ili nivo nepoželjnih supstanci;
 - h) hrana koja se sastoji od sintetičkih nanomaterijala;
 - i) vitamini, minerali i druge supstance koji se upotrebljavaju u skladu sa propisom kojim se uređuju vitamini, minerali i druge supstance koje se mogu dodavati u hrani ako je primijenjen proizvodni postupak iz tačke 1 podtačka g ovog stava ili sadrže sintetičke nanomaterijale tačkom 1 podtačka g ovog stava ili se od njih sastoje;
 - j) hrana koja se upotrebljavala isključivo u dodacima ishrani unutar tržišta, ako je namijenjena za upotrebu u hrani koja nije dodatak ishrani kako je definisano posebnim propisima;
- 2) **tradicionalna hrana iz treće zemlje** je nova hrana osim nove hrane iz tačke 1 podtač. a, c, g, h, i, i j ovog stava dobijena

primarnom proizvodnjom;

3) **sintetički nanomaterijal** je svaki namjerno proizvedeni materijal čija je jedna ili više dimenzija manja ili jednaka veličini od 100 nm ili manje ili koji se sastoji od odvojenih funkcionalnih dijelova, bilo u unutrašnjosti ili na površini, od kojih mnogi imaju jednu ili više dimenzija veličine 100 nm ili manje, uključujući strukture, aglomerate ili agregate koji mogu biti veći od 100 nm, ali zadržavaju svojstva koja su karakteristična za nanonivo, a obuhvataju:

- a) svojstva povezana sa velikim specifičnim površinama materijala koji se uzimaju u obzir; i/ili
- b) specifična fizičko-hemijska svojstva koja se razlikuju od svojstava materijala istog sastava koji nisu u nanoobliku.

Postupak za utvrđivanje statusa nove hrane

Član 5

(1) Subjekt u poslovanju hranom provjerava da li hrana koju namjerava da stavi na tržište Crne Gore spada u područje primjene ove uredbe.

(2) Ako subjekt u poslovanju hranom nije siguran da li hrana koju namjerava da stavi na tržište Crne Gore spada u područje primjene ove uredbe, subjekt u poslovanju hranom konsultuje se sa organom državne uprave nadležnim za bezbjednost hrane (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(3) Subjekt u poslovanju hranom pruža Ministarstvu potrebne informacije kako bi omogućio da se utvrdi da li hrana spada u područje primjene ove uredbe.

(4) Radi utvrđivanja da li hrana spada u područje primjene ove uredbe, Ministarstvo se može konsultovati sa Evropskom agencijom za bezbjednost hrane.

Lista odobrene nove hrane

Član 6

(1) Listu odobrene nove hrane za stavljanje na tržište utvrđuje Ministarstvo.

(2) Samo nova hrana odobrena i unešena u listu odobrene nove hrane može se stavljati na tržište i kao takva upotrebljavati u ili na hrani u skladu sa uslovima upotrebe i zahtjevima za označavanje navedenima u propisu iz stava 1 ovog člana.

Uslovi za upis nove hrane u listu

Član 7

(1) Odobrena nova hrana upisuje se u listu odobrene nove hrane samo ako ispunjava sljedeće uslove:

- 1) hrana na temelju raspoloživih naučnih dokaza ne predstavlja bezbjednosni rizik za zdravlje ljudi;
- 2) predviđena upotreba hrane ne dovodi potrošača u zabludu, posebno kada je hrana namijenjena da zamijeni drugu hranu i kada je njena nutritivna vrijednost značajno promijenjena;
- 3) ako je hrana namijenjena da zamijeni drugu hranu, ne treba da se razlikuje od te hrane na način što bi njena uobičajena konzumacija bila nutritivno nepovoljna za krajnjeg kupca.

(2) Upis nove hrane u listu sadrži specifikacije nove hrane i prema potrebi:

1) uslove pod kojima se nova hrana može upotrebljavati, uključujući, pojedinačno, sve zahtjeve potrebne kako bi se izbjegli mogući štetni efekti na pojedine grupe stanovništva, prekoračenje maksimalno dozvoljenih nivoa i rizici u slučaju prekomjerne konzumacije;

2) dodatne posebne zahtjeve za označavanje kako bi se krajni potrošač informisao o svim posebnim karakteristikama ili svojstvima hrane, kao što je njen sastav, nutritivna vrijednost ili prehrambene koristi i predviđena upotreba hrane koji novu hranu više ne čini jednakom postojećoj hrani, ili o implikacijama za zdravlje za posebne grupe stanovništva;

3) zahtjeve u vezi sa praćenjem nakon stavljanja na tržište.

Prestanak važenja

Član 8

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o novoj hrani koja se može koristiti i stavljati na tržište („Službeni list CG”, br. 49/18, 62/19, 108/21 i 35/26).

Stupanje na snagu

Član 9

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 11-011/26-2946

Podgorica, 23. jula 2026. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,
mr **Milojko Spajić**, s.r.